

הנחיות ליום כיפור תשפ"א

בס"ד

כפרות

מכיוון שבית הכנסת יהיה סגור בערב יו"כ, לא תהיינה "הקופות" לשים בהן את הכסף. אפשר להשאיר את הכסף בבית, וליתן לצדקה - למה שרוצים - לאחר יום כיפור.

טבילה במקוה

בגלל סכנת ההדבקות נסגרו המקוואות לגברים, על פי הוראת משרד הדתות ואין לטבול בהם.

אפשר במקום טבילה במקוה להיטהר על ידי "שפיכת תשעה קבין מים". מי שרוצה לנהוג כך, צריך לעמוד תחת מקלחת שישפכו עליו כ-13 ליטר מים ברצף בלי הפסקה. מי שלא מעוניין יכול להמנע גם מזה. "ה' יראה ללבב" ומכיוון שאנו נאלצים להמנע מטבילה, נקוה שה' יקבלנו כטהורים גם בלי לטבול

התפילות של היום

חלק מהמנינים יתקיימו בחוץ ויהיה יום חם, ולכן יש צורך לקצר את ההמצאות בחוץ בשעות החמות.

רצוי להתחיל את התפילה בבקר מוקדם ככל האפשר, מה שנקרא "תפילת ותיקין", שזה אומר להגיע לתפילה בלחש של שחרית בשעת הנץ, שתהיה ביום הכיפורים בשעה 06:30 (אולי לפי כמה לוחות זה לא מדוייק "על הדקה" אבל זה בסדר) עקרונית בשעת הצורך, אפשר אמנם להתפלל גם לפני הנץ כפי שעושים רבים בימות החול, ואם רוצים אפשר להקל בכך גם ביום כיפור. אבל נראה שאם התפילה לא תהיה ארוכה מידי (כפי שיפורט להלן), אז אין צורך בכך.

קיצור נוסח התפילות (מדובר על חזרות הש"ץ):

כל מה שאומר גם היחיד בתפילתו, ודאי צריך לומר גם הש"ץ בחזרתו. מעבר לזה יש לומר בכל תפילה, את הוידוי מ"זכור רחמיך" "שמע קולנו" והלאה. במוסף, אפשר לדלג על תפילת הש"ץ "הנני העני ממעש". יש לומר את כל "סדר העבודה" עד הפיוט "מראה כהן", ואחר כך אפשר לדלג עד "זכור רחמיך" וכו' והוידוי עד סיום חזרת הש"ץ.

הספרדים רגילים לומר בכל חזרת הש"ץ גם את הסליחות ורצוי לקצר בהם כפי מה שנראה. לאחר שחרית יש לומר "אבינו מלכנו"

בקריאת התורה רצוי להמנע מלומר "מי שברך", ואפשר לומר בסוף לכל העולים ביחד. את תפילת "זכור" אפשר להעביר אם רוצים, לתפילת מנחה לאחר הקריאה וההפטרה. כל שאר הפיוטים, שנאמרים בחזרת הש"ץ של שחרית ומוסף, אין חובה לאמרם כלל. אפשר לאמרם אם רוצים גם לאחר סיום התפילה, ומי שרוצה יכול לחזור הביתה ולאמרם בביתו עם משפחתו.

תפילת מנחה אין בה תוספת פיוטים, ויש לומר הכל כרגיל אך אין צורך לומר בה "אבינו מלכנו".

בתפילת נעילה יש תוספת סליחות, אבל מכיוון שהיא נאמרת לאחר שעות החום, נראה שאפשר וראוי לומר את כולה בלי דילוגים.

צריך לזכור שיש חשיבות בתפילת יו"כ לא רק למה שאומרים, אלא גם לרגש וההתפעלות. לכן יש מקום אם מתאפשר לומר את "ונתנה תוקף" ואת "אוחילה לא-ל", מפני החשיבות שזה תופס אצל רבים. וכך גם כדאי לא לוותר על מנגינות חשובות ומרכזיות, אבל בלי להאריך יותר מידי.

כל זה המלצה ואנשי כל מניין יכולים לקבוע לעצמם לפי הרכב האנשים (וגילם...) מה להוסיף על זה.

לגבי תפילות מתקיימות במקום סגור, אמנם אין עניין של חום ואפשר להתחיל את התפילה כמו כל שנה, אבל גם שם יש עניין לזרז את כדי לקצר את שהות האנשים יחד.

בשחרית יש לדלג על הפתיחה של הש"ץ בתחילת החזרה "אמיך נשאתי" ועל הפיוט "אמרו לאלקים".

במוסף אפשר לותר על אמירת "הנני העני" וגם כאן לדלג בחזרת הש"ץ על "אמרו לאלוקים". לאחר סדר העבודה והשיר "מראה כהן" והפיוט "אשרי עין ראתה" אפשר לדלג ל"זכור רחמיך"

צריך לדעת שעיקר התפילה בציבור זה להתפלל יחד במניין את התפילות בלחש של כל התפילות. לכן מי שקשה לו להשאר בחוץ - גם עם הקיצורים הנ"ל - יכול לחזור לביתו לאחר התפילה בלחש של שחרית ולהצטרף שוב לקריאת התורה עד לאחר תפילת מוסף בלחש.

לגבי המתפלל ביחידות (לנמצא בבידוד או סיבה אחרת) יכול לומר "כל נדרי" וחייב לומר ברכת שהחיינו. כל התפילות שאומר כל אחד יאמר גם הוא. את הידידים יאמר כמובן רק את אלו שאומרים בתפילות בלחש. יכול לומר "אבינו מלכנו". יכול לומר גם סליחות (לספרדים, או לאשכנזים בערבית ובנעילה) אבל בלי לומר י"ג מידות. יכול לומר פיוטים שיש בחזרת הש"ץ או חלקם אם רוצה גם ביחידות.

דיני הצום בקשר לקורונה:

בכל מקרה כדאי, לכל אדם, להרבות בשתיה בערב יום כיפור. מי שנמצא בבידוד ואין לו תסמינים יצום כרגיל. מי שנבדק ונמצא חיובי ואין לו תסמינים או רק תסמינים קלים כגון איבוד חוש הטעם - יצום כרגיל. אבל אם הוא סובל ממחלות רקע לחץ דם גבוה או עודף משקל ניכר יאכל "לשיעורים". כמו כן אם הרופא האישי שלו קבע שלא יצום אסור לו לצום. אם סובל מתסמינים קשים: קוצר נשימה, חולשה יתירה, חום גבוה - 38 מעלות ויותר וכד', לא יצום, גם אם לא עשה עדיין בדיקת קורונה. גם מי שהרגיש בתחילת היום בסדר והתחיל לצום כמו כולם ובהמשך הזמן התחילו התופעות הנ"ל, יפסיק לצום. כל מי שמותר לו לאכול ו/או לשתות ביום כיפור זה רק לפי הצורך. גם מי שכבר אכל או שתה בהיתר הרבה, על כל אכילה או שתיה נוספת צריך שיהיה צורך רפואי. גם כל מי שצריך לאכול ו/או לשתות, אם אפשר, צריך להתחיל "לשיעורים" כדלהלן: אכילה - עד 30 סמ"ק של מאכל. לאחר כל אכילה כזו יש להמתין לכתחילה 8 דקות ואם קשה אפשר לקצר את הזמן עד כמה שצריך.

שתיה - פחות מ"מלוא לוגמיו". צריך למלא בערב יום כיפור צד אחד של הפה כמה שאפשר ולהוציא לכוס ולסמן את גובה המים. כשצריך לשתות ביום כיפור יש לשתות כל פעם קצת פחות מזה ולהמתין בין שתיה לשתיה לכתחילה 4 דקות ובשעת הצורך אפשר לקצר את ההפסקה עד לכדי דקה אחת וזה עדיין "לשיעורים". וכאמור לעיל אם לא מספיק ישתה כמה שצריך.

לכל תושבי הישוב היקרים,

אנחנו נמצאים בלי ספק "בימים נוראים" מיוחדים ויום כיפור שלא הכרנו, וצריך להתבונן בעניין.

ראשית חייבים להודות לה', על שבכלל בגלל ההתקדמות שעבר העולם, הפגיעה של המגפה הזו קטנה בהרבה ממה שהכיר העולם במגפות שהיו בעבר.

מעבר לזה אנחנו כאן בישוב, צריכים להודות יותר. אנחנו זוכים לגור בבתים מרווחים, שמקלים עלינו את כל ההגבלות, כולל אלו שנדרשים להכנס לבידוד. ומה שיותר חשוב, אנחנו זוכים להיות חברים בקהילה תומכת, עם עזרה ענקית לכל מה שצריך, וגם את הבידוד למי שנדרש לו, זה מקל בהרבה.

אכן בערב יום כיפור ראוי לדבר גם על הקושי שיש במצב, ולנסות להבין בלי יומרת יתר, את מטרתו.

ידועים דברי רבי עקיבא: (משנה יומא פרק ח משנה ט) "אשריכם ישראל לפני מי אתם מיטהרין מי מטהר אתכם אביכם שבשמים שנאמר (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ואומר (ירמיה יז) מקוה ישראל ה' מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל"

כלומר "פעולת" הכפרה של יום כיפור, פועלת כמו טהרה של מקוה. ידוע שטהרת המקוה מחייבת להיכנס ולהיבלע לגמרי בתוך המים, וכך צריך להיות ביום הכיפורים להיבלע בתוך ההשגחה האלוקית החופפת עלינו, ובתוך "המקוה" להתוודות ולבקש מחילה מאתו יתברך. יתכן שהסגר שנכפה עלינו, והריחוק החברתי שקבלנו על עצמנו כדי לסייע ליציאה מהמגפה, יכולים קצת להעמיק את "הכניסה" שלנו ל"מים" שביום הכיפור הזה. יכולים לסייע לנו לחדד את ההתבוננות שלנו פנימה - לתוך אישיותנו, ולתוך משפחותינו, ולתוך התנהגותנו. ידועים סיפורים על צדיקים בעבר, שקבלו על עצמם חובת גלות כדי להזדכך ולכפר על עם ישראל.

אנחנו לא צדיקים, אבל נראה שהקב"ה רוצה מאתנו סוג של כפרה שלא הכרנו עד היום, שאולי יש בה קצת סוג של גלות. לא גלות מהבית, אבל כן קצת התכנסות לתוך עצמנו כאמור לעיל.

אכן כל זה דורש מאתנו לקבל את כל הקשיים הללו – המאוד קלים ביחס לעבר, כאמור – באהבה ובענוה. לקבל על עצמנו לצאת מכל זה יותר זכים, יותר מחוברים - לעצמנו למשפחתנו לחברי הישוב לעם ישראל, ומעל הכל לרבש"ע, שאליו נישא תפילה שיביא תיקון ומזור לכל תחלואינו הן הגופניים והן החברתיים ברמה הישובית ויותר מזה ברמה הלאומית.

בברכת גמר חתימה טובה בשורות טובות ובריאות לכולנו ולכל עם ישראל

הרב יחזקאל קופלד